

Motion till riksdagen 2011/12:K262

av **Ulf Holm m.fl. (MP)**

Öppna möten i riksdagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att riksdagsstyrelsen lägger fram förslag till ändring i riksdagsordningen i den del som gäller möten med utskotten och EU-nämnden i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

Sverige har, inte minst i EU-sammanhang, ofta framfört öppenhet som en grundläggande byggsten i demokratin. Internationellt sett utgör offentlighetsprincipen, med dess hörnstenar i form av meddelarskydd och förbud mot efterforskning av källor, ett föredöme i detta hänseende. Dock finns det fortfarande delar av den representativa demokratin där stängda dörrar är legio. Ett sådant exempel är riksdagens egna möten med utskotten och EU-nämnden.

Enligt dagens ordning kan, om särskilda skäl föreligger, utskotten medge att även andra än ledamöter, ersättare och tjänstemän är närvarande. Också vid kunskapsinhämtning kan utskott vara öppna, vilket också flera utskott utnyttjar för till exempel olika utfrågningar och seminarier. Vad vi förstått är dessa öppna möten mycket uppskattade av såväl olika intressegrupper och journalister som allmänheten. Under de två senaste åren har också EU-nämnden haft öppna samrådsmöten inför Europeiska rådets möten, det vill säga när EU:s stats- och regeringschefer har så kallade toppmöten. Under dessa öppna EU-nämndsmöten, där statsministern och ibland också utrikesministern och EU-ministern deltagit, har intresset utifrån varit mycket stort, inte minst med tanke på att dessa möten varit direktsända i tv. Vid några fall har också vanliga utskottshearings varit direktsända i tv, vilket på ett helt nytt sätt öppnar upp intresset och möjligheten att delta i debatten och kunskapsinhämtandet i aktuella frågor.

Med tanke på detta anser vi att huvudregeln för riksdagens arbetsordning ska ändras till att utskottens och EU-nämndens möten ska vara öppna men att

Fel! Okänt namn på

utskotten och EU-nämnden, om särskilda skäl föreligger, kan besluta om att hålla stängda möten. Vi tror att denna ändring i öppenhetens tecken ytterligare kan bidra till att intresseorganisationer, journalister och allmänheten kan ta del av de diskussioner och debatter som förs i viktiga frågor.

En viktig invändning som framförts mot att genomföra denna förändring är att viktiga frågor som i dag diskuteras i utskotten och EU-nämnden kommer att flyttas någon annanstans samt att ledamöter inte kan prata öppet och "naturligt" (= anpassar sig till tv-publiken). Vi tror att detta är överdrivet. Dels är vår uppfattning, utifrån de utskottsmöten vi deltagit i hittills, att mycket ändå bestämts före utskottsmötena, dels är vår erfarenhet från de öppna EU-nämndsmötena att dessa fungerat mycket bra och att det inte varit någon skillnad i vad som sägs (med tanke på kommande förhandlingar i EU) när mötet varit öppet jämfört med de ordinarie stängda EU-nämndsmötena.

I Europaparlamentet har man den ordning som vi nu föreslår också ska gälla i riksdagen. I princip alla möten är där öppna, inklusive utrikesutskottets möten. Vad vi förstått finns i dag inga krav från någon partigrupp om att denna ordning ska ändras, trots att Europaparlamentet i dag är en lagstiftande församling (tillsammans med ministerrådet) i betydligt högre utsträckning än när Europaparlamentet införde öppna möten.

Vi tror också att detta är viktigt utifrån aspekten att riksdagen, som den yttersta offentliga maktens institution, måste spela en större roll i den offentliga debatten. Det är väl ingen hemlighet för någon att riksdagen i dag uppfattas som en mindre viktig institution jämfört med bland annat regeringen. Ett sätt att öka intresset för riksdagen tror vi är att öppna mötena med utskotten och EU-nämnden. Riksdagens egen arbetsordning får inte utgöra ett hinder för öppenhet.

Stockholm den 2 oktober 2011

Ulf Holm (MP)

Mehmet Kaplan (MP)

Maria Ferm (MP)